

CO PÍŠÍ JINDE

Rozhovor **Nadi Klevisové** s architektem **Zdeňkem Lukešem** o architektonických proměnách Pražského hradu přináší článek *Hospodářských novin* s názvem **Rybičky paní Müllerové**.

Když před dvaceti lety přišel na Pražský hrad, připadal si jako na Kaškově Zámku. Našel tam umakart a úchvatný výhled na Prahu. Po boku dvou prezidentů udělal architekt a historik Zdeňk Lukeš ze Zámku zase Hrad.

Z okna své pracovny má Prahu jako na dlani. Tvrdí, že je to město-mozaika, kterému by neškodilo víc dobrých současných staveb. Je to příjemný partner k rozhovoru, který nezapře zkušenost učitele a publicisty. Stačí ťuknout a odpověď je vyčerpávající. A přitom se nezdá být osobní. Třeba když mluví o tom, jak mu vůně panelákového umakartu přivolává vzpomínku na babičku, když pekla buchty na malešickém sídlišti.

Chodíte s ním po chodbách Pražského hradu a věci ožívají. „Ke všemu se tu pojí nějaké vzpomínky,“ říká architekt, který pracuje už pro druhého prezidenta. „Tohle měl Václav Havel jako pozadí při svém novoročním televizním projevu,“ vypráví před velkou historickou mapou. „Jenže Slovinci protestovali, že na ní chybí Slovensko. Znovu ji chtěl použít po rozdělení republiky, ale když vyšlo najevo, že tam není ani Morava, musel se toho nápadu vzdát.“ Zajdeme do hradního kina, kde si komunistický prezident Antonín Novotný nechával promítat nové filmy.

Jako bychom se vrátili o padesát let zpátky. „Teď se tu školí personál,“ říká Zdeňk Lukeš o místě, kde se kdysi cenzurovalo. A na jednom ze schodišť se dozvídám, jak hradní architekt Bořek Šípek narazil s pestrobarevným osvětlením a musel je nahradit bílým... „Na Hradě je pořád co dělat, a hotovo nebude nikdy,“ říká Zdeňk Lukeš. „Například zdivo katedrály se musí kontrolovat pořád. Než ji lešení celou oběhne, trvá to deset let.“

S nedávným úmrtím Václava Havla jednou ožily vzpomínky na listopadové dny roku 1989 a jejich atmosféru. Vás

ta doba vynesla do památkového odboru Kanceláře prezidenta republiky. Jednu chvíli v roce 1989 vám zakázali výstavu Žižkovské dvorky, a zakrátko už jste měl k dispozici celý Pražský hrad. Jak to tenkrát bylo?

Ono to bylo taky tak, že jeden den jsem chodil na nejhorší záchod ve střední Evropě v archivu v karlínské Invalidovně, kde jsem pracoval. Byla to latrina z poloviny devatenáctého století, byla na ní strašlivá zima a muselo se tam jít přes polovinu Invalidovny. Jeden den jsem byl ještě tam, a druhý den jsem chodil na osobní záchod Gustáva Husáka, protože mě s kolegou na Hradě posadili přímo naproti Havlově pracovně a tam byl Husákův záchod se zlatými klikami. Taková to byla proměna.

Pamatujete si první den, kdy vás revoluce povolala?

Samozřejmě. V té Invalidovně jsme měli násypná kamna a já jsem si musel sám nosit ze sklepa brikety. Měl jsem na to vojenské maskáče. A když jsem pak stoupal s putnou po schodech, šlo o život, protože vážila padesát kilo. Chodil jsem přes dvůr pokrytý ledem nebo sněhem, a když jsem skončil, byl jsem umouněný jako kominík. Teplá voda tam netekla, musel jsem si ji ohřát na kamnech.

Když jsem tak jednou odnesl to uhlí, vešel krásně oblečený pán a povídá: „Pane Lukeši, my jsme vás za Občanské fórum nominovali do parlamentu a vy teď hned musíte se mnou jet na jednání, kde se to potvrdí.“ Nakonec jsem, naštěstí, v tom parlamentu neskončil. Říkám to jen jako ukázkou, jaké najednou nastaly absurdní situace.

Ale byl jste v Koordinačním centru Občanského fóra.

To ano, a zažil jsem tam úžasné, nezapomenutelné věci. Václav Havel později často říkal, že má všechno z té doby jako v mlze. Tak to mám i já, protože jsme tam byli od rána do noci. Pak se ale Havel stal prezidentem, Jiří Dienstbier ministrem a přišli úplně cizí lidé. Někteří tam naskakovali jako na rozjíždějící se vlak. A když se ješ-

tě začali hádat, ukončil jsem politickou kariéru a vrátil se do Invalidovny ke svému uhlí.

Politika vás nelákala?

Měl jsem být v parlamentu, ale na poslední chvíli mě vyměnili za paní architektku Alenu Šrámkovou. Jakmile ji zvolili, tak okamžitě rezignovala. To bych neudělal, protože bych měl pocit odpovědnosti. Ale když jsem pak viděl, co se tam děje, nikdy jsem nelitoval. A hlavně, pak jsem dostal nabídku, abych pracoval na Hradě. Ta práce a to prostředí byly tak zajímavé, že jsem se vzdal i Fulbrightova stipendia, které jsem tenkrát dostal na rok do Ameriky. Američani mi nechtěli věřit, že nemám zájem, s něčím takovým se ještě nesetkali.

V čem jste viděl na Hradě svoje poslání?

Čekala nás spousta práce, museli jsme to tu dát dohromady a vytvořit důstojné prostředí. Zlaté období ovšem nastalo až ve druhé polovině devadesátých let, kdy se objevovaly první výsledky. Protože na začátku devadesátých let, kdy všechno bylo státní, se nedala najít firma, která by byla schopna slušně udělat nějakou práci. Všechno se muselo čtyřikrát předělávat.

Na Hradě to bylo samý kovral a umakart. A některé prostory měly absurdní využití. Například v Císařské konírně, kde jsou dnes výstavní prostory, byla tělocvična. Mohli jste prostě rozhodnout, že zmizí?

To jsme mohli. U těch starých struktur, které teprve postupně odcházely, a někteří jsou na Hradě dodnes, protože to byli slušní lidé a dělali svoji práci dobře, tak u těch jsme autoritu měli. Ale problém byl v tom, že jsme si nemohli jen tak vzít nějakého architekta. Soukromé ateliéry se totiž teprve tvořily, jak se starý systém hroutil, a architekti odcházeli z velkých projektových ústavů.

S architektky, kteří do té doby pro Hrad pracovali, jsme moc těžko hledali dialog. Tvrdili nám třeba, že se musí zbouřat snad nejkrásnější moderní spirální schodiště v Evropě v Tereziánském

traktu od Rothmayera, protože je nebezpečné. Tak jsme nechali udělat statický posudek a zjistilo se, že schodiště je v pořádku.

Až později nastala situace, kdy jsme mohli říct třeba: „Pane architektke Pleskote, pojd'te udělat tohle. A vy, Evo Jiříčnā, uděláte tohle. Petře Hlavāčku, budete nám dělat tenhle projekt.“ V tom krátkém čase, než přišel zákon o veřejných zakázkách, který způsobil, že se muselo soutěžit, se mohla dělat přímá zadání. S tím zákonem by se nevypořádal ani Masaryk, protože Plečnik by musel soutěžit o každý detail, který by tu chtěl udělat, a nejsem si vůbec jist, jestli by měl šanci vyhrát.

Václav Havel měl ambici, aby to na Hradě co nejvíc žilo. Jak vzpomínáte na ten legendární obrovský koncert v Jelením příkopě?

O hradní kulturní projekty on se opravdu hodně zajímal. Často jsme o nich mluvili. Moc ho mrzelo, že Hrad je večer úplně mrtvý, a tak chtěl udělat něco, co by přilákalo mladé lidi. To byla voda na mlýn tehdejšímu řediteli kulturního odboru Martinu Mařanovi, který byl velký nadšenec. A tak sezval kapely z celé Evropy, bylo to tak trochu etnické a přišlo sem snad deset tisíc mladých lidí.

V zásadě se to vydařilo a kromě pár kurařů marihuany nebyl žádný malér. Ale bylo tu pár stížností, dokonce paní Železnā prý kdesi na Ořechovce nemohla spát, a tak se toho v prezidentské kanceláři polekali a podobná akce už se neopakovala.

Teď, po Havlově smrti, bývalý hradní architekt Bořek Šípek znovu připomněl jeho přání, aby se Jelení ulice u Hradu zastavěla. Co jste si myslel o prezidentské vizi v podobě vesničky, kde by každý stát Evropy měl svůj domek?

To vymysleli spolu s Šípkem, ale až těsně poté, co Havel jako prezident skončil. Přišlo mi to jako nešťastný nápad. Nejvíc ho zklamalo, když jsem mu řekl, že dvě takové vesničky už existují, protože to vůbec netušil. Jedna je někde u Bratislavy a druhā v Malmö ve Švédsku. Ani jedna se nepovedla. V Malmö vznikl celek, který vůbec nedrží pohromadě, každý pes jinā ves. Některé z těch domků jsou dodnes prázdné. Kolem jsou moderní švédská sídliště, která jsou mnohem

lepší než tenhle kočkopes. V Bratislavě je to úplně špatně, protože tam chtěli po každém z těch zahraničních architektů jakýsi folklor.

Co nového se teď na Hradě děje?

Loni se zjistilo, že v Jižních zahradách ve velké hloubce praskla historická kanalizace a voda prosakuje a způsobuje pohyby celého svahu, takže může dojít k sesuvu. Rozhodli jsme tedy, že zahrady na rok a půl zavěme a vpustíme tam těžkou techniku. A tak mě napadlo, že při té příležitosti můžeme dodělat věci, které dříve z nejrůznějších důvodů dodělat nešlo.

Je tu například Plečnikova vyhlídka. V šedesátých letech s ní měli nějaké statické problémy, tak ji místo opravy zbourali a postavili jinou, mnohem menší. Naštěstí máme v archivu krásné fotky a perfektní plánovou dokumentaci, takže vše obnovujeme podle Plečnika. Obnovili jsme i pavilonek u Tereziánského křídla, zvaný Ptačinec. Za Husāka tam místo něj postavili přísně tajnou trafostanici, desetimetrovou přišeru, se kterou jsme si nevěděli rady. Dáme zpátky i Plečnikovu lampu, podle níž se vyrábí kopie. Až se zahrady někdy v červnu otevřou, budou vypadat opravdu jako za Plečnika.

Nebude ten Hrad jednoho dne prostě hotov?

To nebude nikdy, i když jsme opravdu hodně postoupili. Za Havla se opravilo tak pětatřicet až čtyřicet procent. Za Klause přibylo asi stejné množství. Ale pořád ještě je takových patnáct, dvacet věcí, které čekají na éru budoucího prezidenta. Třeba purkrabství, to je ta budova, kde býval za komunistů dům dětí. Pak domek prezidenta v Královské zahradě. Také takzvaný stájový dvůr s renesančními domečky, které by se daly využít. Dále jízdárenský dvůr a pseudogotický Mockerův dům vedle Jiřského kláštera, kde by mohla být krásná expozice.

Pracujete už pro druhého prezidenta. Řekl byste, že oba po sobě chtěli nechat pomník?

Oba shodně chtěli, aby se lidé na Hradě cítili dobře a měli tu zázemí. Dneska nám to připadá samozřejmé, ale když jsme sem v devadesátém roce přišli, byl tady jeden funkční smradlavý zá-

chod vedle katedrály. Dneska jich tu máme asi patnáct nebo dvacet.

Chtěli jsme tu mít kavárny, restaurace. Spousta kolegů, i z oboru, nám vyčítala, že z Hradu hodláme udělat Disneyland. Pozastavovali se i nad tím, že do Zlaté uličky plánujeme obchody, a ne nějaké muzejní expozice. Jenže Hrad byl vždycky živý, tady se především bydlelo. To až za komunistů tu zbylo jen pár bytů pro zaměstnance. Tohle chtěli napravit oba prezidenti. A potom taky chtěli, aby všechny opravy byly provedené kvalitně. To dnes funguje čím dál lépe. Firmy se snaží, pracovat pro Hrad je pro ně prestižní.

Je mezi oběma prezidenty přece jen nějaký rozdíl?

Možná v tom, že Václav Havel měl pořád pocit, že tady po sobě musí zanechat nějaké stavby, což se mu povedlo. Za mimořádně vydařených bych považoval oranžerii Evy Jiříčnā a tunel Josefa Pleskota v Jelením příkopu. Kdežto Václav Klaus podobné ambice nemá. Jemu jde spíš o to, aby byly věci opravené v nejvyšší možné kvalitě.

Nazval byste Ruzyň letištěm Václava Havla?

S Václavem Havlem jsem léta spolupracoval, dobře jsem ho znal a velice jsem si ho vážil, i se všemi jeho chybami. S pojmenováním letiště po něm žádný problém nemám. Je to rozhodně lepší než přejmenovávat něco, co nese léta vžitý název. Jako třeba u nás na Letné Belcrediho ulici na ulici Milady Horákové. Stejně všichni dál říkají Belcredka. Vůbec bych ale neřešil, jestli Havel rád lítal, nebo ne. Dneska už taky nikdo neřeší, jestli Masaryk měl pozitivní vztah k vlakům. Třeba je nesnášel, a přesto se po něm jmenuje nádraží.

Pražský magistrát má mít od poloviny ledna komisi architektů, která bude vytvářet vizi rozvoje města. Nebudete v ní?

Já ne, ale lidé, kteří v ní jsou, byli členy iniciativy, která vznikla před volbami a pak trochu vyšuměla do ztracena. Někaká koncepce rozvoje města by určitě být měla. Měl by existovat soupis priorit, co hlavní město chce. Jestli chce propojit letiště s městem kolejovou dopravou, což je ve velkých městech běžné. Nebo kam s Muchovou Epopejí. A taky, kde se v Praze mohou stavět

mrakodrapy. Václav Havel vždycky vodil návštěvy na rampu u Hradu a říkal: „Na Pankráci se musí stavět další výškové budovy. Nesmíme se toho bát.“ Ale ke konci života už se na to tak optimisticky nedíval.

Vý vždycky říkáte, že jste nostalgik, ale zároveň nejste pro to, aby se všechno zachovávalo. Kde je hranice, kam až jít?

V Praze je oproti jiným městům obrovské množství národních a kulturních památek a ty jsou takřka nedotknutelné. Ale hodně záleží na výkladu památkáře. I když je budova z památkových důvodů nedotknutelná, nedá se někdy dodržet všechno. Tak třeba Müllerova vila v Praze je zrestaurovaná do posledního detailu. Akurátní paní Müllerová měla dokonce přesný seznam akvarijních rybiček a architekt Václav Girska obsah akvária podle něj obnovil. Právě tak měla majitelka i seznam rostlin, takže když se obnovovala zahrada, vědělo se přesně, co nakoupit. Ale koksem jako původně už se v Müllerově vile netopí.

Zbořil byste ten dům na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice, který teď vzbuzuje vášně?

Já bych se ani na Václavském náměstí nebál současné architektury. Ten rohák není památkově chráněný. Je to jeden z domů, který může být zbořen, ale za předpokladu, že tam vznikne nějaká velmi kvalitní architektura. Překvapuje mě, že se podepisují petice, a nikoho z médií nenapadne zajít za architektky, kteří navrhli ten nový rohák. A nikdo se nezajímá ani o investora, o kterém vím, že je slušný. Praha je jedinečná tím, že se tu styly prostupují a vytvářejí úžasnou mozaiku, v níž je zastoupeno i dvacáté století se svou secesí, kubismem, konstruktivismem, funkcionalismem. Každá doba má své skeptiky, kteří říkají: „Musíme to zastavit, protože my už nedovedeme udělat nic tak dobrého jako předchozí generace.“ Ale já k těm skeptikům prostě nepatřím. Tvrdím, že i dnes se dá udělat stavba, která do té mozaiky může přispět a získat prestiž.

Jako se to povedlo Tančícímu domu?

Například. Viděl jsem po Praze chodit turisty s renomovanými průvodci, kde byl ten dům vyobrazen na obálce. To

svědčí pro názor, že se naše hlavní město nemusí současně architektury bát. A že by mělo víc zvát zahraniční architektky.

Umíte si představit, že by se zbouřila budova Dopravního podniku v ulici Na Bojišti, která svou temnou masou ničí pohled na Prahu z Hradu?

Když ten dům podle návrhu Fragnerova žáka, architekta Vratislava Růžičky, v sedmdesátých letech rostl, nevypadal tak špatně. Jenže jakmile jeho vyzděný skelet obložili plechem, najednou se z něj stala černá bedna. Když jsem vedl poradní sbor primátora Kasla, zajímali jsme se o to, jestli by budova nešla aspoň snížit, ale to odmítli, protože v horních patrech mají svůj dispečink.

Vadí i bývalý Palác kultury na Vyšehradě. Někdo si myslí, že to je nějaký pomník komunismu, ale je to stavba, jaké se tehdy stavěly v celé Evropě. I v Londýně mají takové kulturní centrum. Sama ta architektura není špatná, ale ční tam jako nějaký knedlík.

Nestává se, že z ideologických důvodů odmítáme i jinak přijatelné stavby?

Období následující se vždycky dívá s despektem na to, co bylo těsně předtím. A pak nastoupí mladá generace, která to začne obdivovat. Dnes se některým studentům architektury líbí baráky Karla Pragera ze sedmdesátých a osmdesátých let. Nová scéna Národního divadla v Praze jim třeba připadá jako ty skleněné fasády, kde pulzuje světlo, jaké se dělají ve světě. Až když jim řeknu, že za těmi skleněnými tvánicemi je kamenné průčelí a že se tam dostaly až dodatečně kvůli zvukové izolaci, tak jejich nadšení opadne. Oni taky žijí v jakési iluzi, protože tu dobu nezažili. Často slyším názor: Ti architekti museli být stateční, když tohle prosadili! A já jim vysvětluju, že tenkrát schvalovalo ÚV KSČ každý záchodek. Bylo nemyšlitelné, aby nějaký architekt udělal něco natruc.

Změnil jste názor na některé stavby?

Přiznám se bez mučení, že jsem stavby, jako je Žižkovská televizní věž nebo Nová scéna, neměl rád, protože jsem znal pozadí. Například to, že kvůli televizní věži doslova sesypali starý židovský hřbitov na jedno místo, aby jim nepřekážel.

Ale musím říct, že i my jsme měli ideologické klapky na očích. A že vidím, že stavby, které mě kdysi dráždily, mají určité hodnoty, které jsem předtím nevnímal. Takže pravda je někde uprostřed a některé své názory bych korigoval.

Dokázal byste dnes vzít na milost panelák?

Moje babička bydlela na sídlišti v Malešicích, později na Zahradním Městě, a já jsem k ní často jezdil na víkend. Lidé si to tam moc pěkně ozelenili a byt byl atypický, s velkými místnostmi. Když dnes přijdu někam do paneláku a ucítím tu specifickou umělohmotnou vůni bytového jádra, vybavím si samé hezké vzpomínky. Ale začalo mi to vadit v momentu, který zachytila asi nejlépe Věra Chytilová ve svém filmu Panelstory. U nás totiž došel někdejší sen meziválečné avantgardy o standardizaci výstavby do absurdních konců. Paneláky se stavěly na tak obrovském území, v takovém množství a s tak malou variabilitou, že ta místa přestala být městem a stala se sídlištěm. I s latentně ukrytým nebezpečím, že se z toho může stát ghetto. V Berlíně jsem viděl, jak paneláky kvalitně zadaptovali ve snaze udržet v nich nižší střední třídu. Ale věžičky, stříšky nebo ostře barevné fasády, to žádné řešení není.

Novináři vás vždycky tlačí, abyste řekl, jaký dům byste si postavil pro sebe. Nemáte dojem, že ve velkých městech by se mělo bydlet spíš v bytech?

Celý život bydlím na Letné, kde jsem šťastný. Je to krásné místo k bydlení, hned vedle Stromovky a Letenských sadů. Byt mi vždycky vyhovoval, ale někdy jsem si představoval, jak bych to řešil, kdybych si mohl postavit vlastní dům. Představoval jsem si dům v japonském stylu. Jen přizemí s velkým atriem. Anebo by se mi líbilo mít dům částečně vytesaný do nějakého útesu, a tam bych si vytvořil vlastní svět. Možná že mě k tomu inspirovala slavná vila italského básníka Curzia Malaparteho na ostrově Capri. Znal jsem ji z Godardova filmu Pohrdání, kde na střeše té vily ležela Brigitte Bardotová. To jsou takové sny, které se nikdy nesplní.

Ing. arch. ZDENĚK LUKEŠ

(*1954) ARCHITEKT, HISTORIK ARCHITECTURY, ODBORNÝ PUBLICISTA, VYSOKOŠKOLSKÝ PEDAGOG.

ABSOLVOVAL ARCHITEKTURU NA ČVUT V PRAZE. DO ROKU 1990 PRACOVAL V ARCHIVU ARCHITECTURY NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO MUZEA. OD ROKU 1990 V KULTURNÍ SEKCI, POZDĚJI V PAMÁTKOVÉM ODBORU KANCELÁŘE PREZIDENTA REPUBLIKY NA PRAŽSKÉM HRADĚ. JE AUTOREM A SPOLUAUTOREM MNOHA PROJEKTŮ, NAPŘÍKLAD VÝSTAV JOSIP PLEČNIK A DESET STOLETÍ ARCHITECTURY NA PRAŽSKÉM HRADĚ NEBO ČESKÝ ARCHITECTONICKÝ KUBISMUS V GALERII J. FRAGNERA (A DÁLE V ŘADĚ SVĚTOVÝCH METROPOLÍ). AUTOR MNOHA KNIH A VÝSTAVNÍCH KATALOGŮ. VYUČOVAL NA VŠUP, TECHNICKÉ UNIVERZITĚ V LIBERCI, NYNÍ NA NEW YORK UNIVERSITY PRAGUE.

[Hospodářské noviny, 13. 1. 2012; dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-54409220-rybicky-panimullerove>]

Na otázku jaký je stav současné přírody v Česku odpovídá v článku nazvaném **Poušť a zmar české krajiny** entomolog **Martin Konvička**. Otázky kladla **Eva Bobůrková**.

Co u nás děláme špatně?

Jako hlavní vidím tři chyby. První: neuvědomujeme si ten problém, nevidíme, co se s českou krajinou stalo. Druhá: nevyužíváme všechny možnosti, jak to napravit, přestože řada opatření by byla téměř zadarmo. Třetí: byrokracie, která příliš zasahuje do ochrany přírody – koná tak kvůli kolonce, nikoliv kvůli tomu, že tady žijeme a chceme žít lépe.

Varujete zejména před vsudyprítomnou ztrátou přírodní rozmanitosti, tedy před mizením druhů. To je největší problém?

Ano. Když se podíváte na staré fotografie, vidíte pestrou mozaiku polí a lesů, které jsou nejrůznějším způsobem obhospodařované. A mezi nimi pestrou směs porostů, pasek, mezí, světlín, polních cest. Když se na stejnou krajinu podíváte dnes, vidíte scelené lány bez jediného keře, v lesní krajině vidíte monokulturu borovic a smrků, stejněvěké porosty jak podle pravítka. Bohužel, paradoxně stejnou chudobu najdeme i v přírodních rezervacích. Vyhlásí se třeba kvůli vzácné mokřině, jenže pak se domníváme, že by celá měla být stej-

ně vlhká a jednolitá, což je pro bohatost druhů také špatně. Příroda je dynamická a nezná hektary stejného biotopu. Bohužel, tohle sjednocování a osekávání přírodní rozmanitosti podporují evropské a státní dotace. Agroenvironmentální a zalesňovací dotace i péče o veřejnou zeleň jsou nastaveny špatně.

Co může být neblahého na environmentálních dotacích zemědělcům? Vždyť tyhle peníze podporují ekologické hospodaření.

Dotace, které podporují farmáře, aby hospodařili ekologicky nebo aby vůbec hospodařili na méně výnosných půdách a v podhůří, jsou dobrý nápad, to ano, protože bez nich by se sypala dusíkatá hnojiva na pole po tunách, nebo by se nehospodařilo vůbec. Problémem je jejich byrokratická podoba. Aby se snadno kontrolovala závazná pravidla, všichni musí své louky séci jednotně, v jeden den, takže dejme tomu 16. července jsou posečeny všechny louky v podhůří. To se nikdy nedělo, sedláckům nikdy nezrála tráva stejně a nikdy nesekali najednou, ani tak rychle.

A co se kvůli tomu té louce a jejím obyvatelům děje?

Když jsou všechny louky posečeny rychle a najednou, naráz na stovkách hektarů, nejenže zvířata přímo hynou, ale – co je horší – včely, motýli i drobná polní zvířata nemají kam utéct, nemají se kde schovat, semenožravým ptákům během krátké chvíle zmizí veškeré zdroje potravy. Krajina, ještě včera plná života a potravy, se ze dne na den stane pouští. Přitom by řešení bylo snadné a levné – vždy několik málo procent luk nechat neposečených. Zatím po tomhle voláme marně.

Doplatil už na tyto úřední postupy některý druh?

Například žluťásek barvoměnný. Ten definitivně vyhynul a je to naše ostuda celoevropského rozměru. Tento motýl se ještě v polovině 20. století vyskytoval běžně, v nížinách i pahorkatinách, v devadesátých letech přežíval už jen v Bílých Karpatech, v tamních rozsáhlých lučních rezervacích. Avšak pak přišla možnost dotací, lidé po nich samozřejmě skočili, neuvědomili si, co hrozí – a žluťásek během velice krátké doby zmizel nadobro.

Je v tomto případě ještě cesta zpět?

Ano a pracuje se na ní. Tento motýl je na tom velice špatně po celé střední Evropě, ale přežívá na Slovensku, v Pováží. Je to tedy trochu morální problém, vzít si z toho jejich mála, neboť zvířata by se měla brát jen z bezpečných populací. Nicméně cestou zpět je začít ony rezervace znovu opečovávat různorodě a na tom se pracuje. Žluťásek byl snad posledním případem, kdy se přílišnou péčí udělala škoda, od té doby si na to ochrana přírody dává mnohem větší pozor a je si vědoma, že do té dotované krajiny se musí vrátit různorodost, protože jinak by dotace nejenže neplnily svůj účel, nýbrž pracovaly proti němu. Snad to vyhynutí tedy nebylo zbytečné.

Vy nemáte rád ani další dotace, a to na zalesnění.

I ty totiž ničí biodiverzitu. Zalesňovat by se měla opuštěná či nevýnosná zemědělská půda. Ve skutečnosti se rychle zalesňují takové ty neproduktivní, k ničemu jinému se nehodící kousky půdy, nivy potoků, příkré stráně, výběžky lesa. Starostové či majitelé pozemků na tyhle plošky pořádají doslova celostátní hon.

A proč je to špatně?

Dnešní česká krajina je v podstatě pokryta vysoce produkčními poli a lesními monokulturami. Ale takto mizí s požehnáním státu i poslední přechodné zóny, místa, kde mohou kluci udělat táborák či kde se může odehrát první rande, ale hlavně, kde se vyvíjejí opylovači jako včely a čmeláci, kde hnízdí ptáci, kde se skrývá tůňka s obojživelníky a podobně. Když takovéhle kousičky krajiny, které jsou z definice opuštěné, zanedbané, a právě proto různorodé, proměníte ve smrkovou kulturu, celkové ploše lesů příliš nepřidáte, ale z biodiverzity uberete hodně. Takový nově založený les nemá žádnou ochrannářskou hodnotu, padesát, sto let tam nic zajímavého žít nebude. Tohle je největší ekologický zločin, který páchá naše generace.

Protože je nevratný?

Jistě. Když špatně sečete louku, tak ji další rok můžete poseci jinak, lépe. Když znečistíte rybník, časem se vyčistí sám. Dvacetiletou smrkovou tyčovinu už nevykácíte, to prostě je mo-

rálně nevhodné, někdo tam ty stromy vysadil, zaplatil, staral se. A i kdybyste je potom vykácel, dávno se změnil chemismus půdy, ty druhy, které tam žily, už tam dávno nebudou. Takto ztrácíme poslední ostrůvky života, které přežily i bolševickou kolektivizaci.

Dá se tomu nějak zabránit? Slyší někdo na vaše varování?

Bohužel strašně málo. Les je pořád ještě synonymem přírody, zelené plíce, kyslík a tak. Ale zisk kyslíku je tu nepatrný proti ztrátě rozmanitosti. Málodko si to uvědomuje, protože tenhle proces probíhá ploškovitě, vidíte zalesňování za vaší vesnicí, ale nevidíte, že se tahle likvidace života opakuje všude. I tady se snažíme o nápravu, ale zatím marně.

V jedné ze svých přednášek jste zmínil další velký hřích: zacházení se zelení ve městech.

Mohli bychom hodně získat přímo v sídlech, přímo v územích člověkem tvrdě ovlivněných, jako jsou městské parky, soukromé i státní zahrady, okraje dálnic, golfová hřiště. Klidně by tam všude mohla být troška divoké přírody. Ale není, protože naše estetické vnímání nám přikazuje všechno několikrát ročně pokosit, všechny stromy sestříhat, všechny hromady starého klestí spálit. Přitom jen malinký posun v estetických preferencích by mohl obrovským způsobem biodiverzitu pomoci. Přírodu a druhy nemůžeme chránit jen v rezervacích, těch bude vždycky málo a pro každodenní lidské povyražení jsou daleko, ale strakapouda nebo žábu můžeme vidět klidně v městském parku nebo ve školní zahradě. Jen se jim musí umožnit tam žít.

Máte přesnější povědomí o stavu ptáků či motýlů na těchto lidmi přetvořených místech a městech?

Dělali jsme výzkum motýlů v pražských parcích a rezervacích. Vyšla nám na první pohled šokující věc – zatímco rezervace na periferii Prahy, jako je Prokopské údolí nebo Šárka, jsou velice bohaté na motýly, co do počtu druhů bohatší než běžná zemědělská krajina, tak městské parky v blízkosti centra, třeba Karlovo náměstí a Petřín, sice hostí poměrně slušný počet druhů lesních, ale ani jeden druh luční.

Čím to je?

Vtip je v tom, že lesní druhy žijí v korunách stromů a tam toho člověk moc nepokazí ani v městském parku, tam je divočina jako jinde v lese, ale ty druhy luční tam nežijí, protože park se seče co pár týdnů, není tam nic, dolní patro je vlastně mrtvou pouští. Ovšem na pohled pěknou. Za úplně stejné nebo dokonce menší peníze by to mohlo být také pěkné, jen ne tak upravené, ale zároveň by to pomohlo přežít spoustě druhů. Jen kdyby se nechal tu a tam keř, nepokosený kus trávníku.

A záleží vůbec lidem na žlutáskovi? Touží vidět strakapouda?

Nikdy nebudou přírodu milovat všichni. Ale mám zkušenost, že se lidem kytičky a zvířátka líbí. Samozřejmě, každý hned neče spisy Geralda Durrella, ale že by člověk odmítal tůň plnou žab nebo potkat motýla, to je vzácné. Ale myslím si, že ti samí lidé, kterým se příroda líbí, kteří do ní jezdí na kola, na hory, třeba tu tůň s žabami ani nepotkají, protože nevědí, kde ji hledat, nevědí, kam mají jít. Mají vštípenou představu, že příroda rovná se smrkový les a louka s pampeliškami. A bohužel i ochránci přírody v chráněných krajinných oblastech se lidí bojí, mají zažitého vandala s tranzistorákem škuabajícího po hrstech ohrožené rostliny, tak jim ji nechtějí ukazovat. V prezentování naší přírody lidem naprosto zaostáváme, neumíme to a je to velká škoda. Pustí-li však lidi do svého hájemství, získají jejich podporu. A oni pak na jejich straně budou bojovat proti různým developerům, korporacím, magnátům a politikům. Bohužel lidé na správách rezervací a chráněných oblastí na to nechtějí slyšet.

V české krajině nyní existuje ještě jeden pořádný kus přírody, o jehož osudu se zrovna nyní rozhoduje a na který si bezpochyby developéři brousí zuby: opuštěné vytěžené lomy a vojenské prostory.

Zmínila jste dvě odlišné věci. Co se týká lomů, pískoven, tam máme velmi dobře znějící zákon, těžařské firmy musí tato místa rekultivovat podle předem určeného plánu a na to musí odkládat část prostředků. Ty plány jsou většinou hodně staré, a tak většinou nepružně počítají s rekultivací země-

dělskou nebo lesnickou. Zkrátka přivezeme ornici a něco tam nasadíme. Ale mezitím se úplně změnil kontext a priority společnosti, lesů nemáme málo a zemědělské půdy je relativní nadbytek, naopak nám z krajiny téměř zmizela nejen divočina, ale i obecní pastvíska, neregulované řeky, stržené břehy, úhory, tůně.

A bývalé lomy a pískovny by byly pro to ideální?

Ano, ale jen když je necháme samovolnému vývoji. Nevrátí se tam totéž, co tam bylo, ale zpravidla tam zákonitě vznikne něco různorodého, „džungloidního“, nová divočina, kterou můžeme nějakým způsobem usměrňovat a využít ji k ochraně druhů, jež z běžné krajiny už vymizely a které taková místa rády osidlují. Bohužel tu vzniká konflikt se starými předpisy, s neprůžností, nechotou tyto věci měnit, ale taky se silnými finančními zájmy, zainteresovanými na tom, aby se při těch rekultivacích co nejvíce proinvestovalo.

Možná i nezištný starosta bude však mít raději pro lidi místo zarostlého lomu pěknou rekreační zónu.

To je správné, ale je otázka, zda rekreační zónu jako třeba rybník nebo jezero musí nutně obklopotvat smrčky v řadách, jestli to nemůže být raději spontánně vznikající lesostep. Samozřejmě chci, aby všechna ta místa, lomy, pískovny, lidé mohli využívat pro rekreaci, neboť v pískovnách a lomech si té kombinace rekreace a právě divočiny dovedeme představit spoustu. Stělnice, lezecké stěny, paintballové, cyklokrosové, motokrosové a bůhvíjaké areály, to není v rozporu s ochranou přírody, naopak.

Nechat lidi trochu si tam zařadit?

Ano, přesně tak. Protože právě takové občasně narušování tato zoologicky a botanicky nejceněnější místa potřebují, aby nezarůstala.

A vojenské prostory? Velké porevoluční překvapení, neboť místo země zničené tanky a ropou tu kypí příroda a život?

My jsme věděli, že v nich panuje úžasná příroda, spíš se nevědělo, proč a co se to tam vlastně děje. Teď už tomu rozumíme – armáda vlastně dokázala nahradit svými občasnými neuhašenými

požáry, cvičnou střelbou a pásy tanků velká zvířata a působení živlů. Naopak ty prostory nebyly zasažené zemědělstvím, lesnictvím, chemizací. Teď jsou to skutečně úžasná místa, ve kterých přežívá spousta druhů staré krajiny, pěnice vlašská, krutihlav, bramborníci, bělořit, chocholouš, spousta motýlů, brouků, obojživelníků a dalších zvířat. Co se s nimi stane, to je teď velká strategická otázka.

Momentálně leží ladem, zarůstají.

Ano, to je velké neštěstí. Zatímco pět největších prostorů, jako jsou Doupovské hory nebo Libavá, dál spravuje armáda, ty stovky drobných posádkových cvičišť a střelnic na periferii měst jsou již převedeny nebo se právě převádějí k civilnímu využití. Dobrých deset patnáct let jsou opuštěné, a buď pozvolna zarůstají, čímž zanikají právě ty osluněné loučky, tůně a rybníčky, kde bylo zajímavých druhů nejvíce, nebo se zalesňují anebo se na nich stavějí hypermarkety či fotovoltaické elektrárny a větrné parky a podobně.

A co se s těmito prostory mělo dělat, aby to pomohlo české přírodě?

Neměly se brát lidem, jen ať si tam chodí randit, venčit psy nebo jezdit na motokárách, cokoli. Měla se vytipovat místa, která jsou cenná pro zřízení rezervací. To se neudělalo a je to obrovská ostuda ochrany přírody, ale také ekologických a nevládních organizací. Existují samozřejmě dobré lokální snahy, ale žádné celostátní úsilí o záchranu těchto prostor neexistuje.

Dají se ještě zachránit?

Dají, ale je nejvyšší čas.

A rozsáhlé vojenské prostory jako Doupovské hory, Boletice?

I ty ztrácíme před očima. Ta úžasná biodiverzita byla závislá na intenzivním narušování. Občas velké cvičení, střelba, požár. Armádní strategie se však úplně změnila. V Boleticích bylo za komunismu posádkou 2 000 tanků, dnes je tam – co vím – hrstka bojových vozidel pěchoty, z nichž polovina určitě nefunguje. Armáda tam stále cvičí, ale jen lehké brigády, speciální jednotky, výsadkáři, ale ti nedovedou simulovat velkoplošné přírodní katastrofál-

ni jevy. Dopad na ekosystémy je tudíž diametrálně odlišný, tankodromy a dopadové plochy dnes zarůstají křovím.

Hovoří se o tom, že by se tam dala vysadit znovu velká zvířata.

Skutečně, jediná šance, jak tyto ekosystémy udržet, když pomínu případnou eskalaci světového konfliktu, je doplnit je znovu o velké hráče, které armáda vlastně jen nahrazovala. Tedy zubry, divoké tury, koně, losy.

Je to reálné?

Nejen reálné. Nutné! Je to velký úkol pro českou, ale stejně tak i maďarskou a německou ochranu přírody. Pokud nechceme, aby se ty nejcennější kusy přírody proměnily v zarostlé křoviny a les jako každý jiný. Jestli něco neuděláme, do deseti let je ztratíme.

Jak se k tomu staví armáda?

Zatím probíhá první nespělé ohmatávání mezi partnery. Armáda není největší problém, těm nemusí vadit, že tam budou běhat velká zvířata, ale je tu ještě další hráč – myslivci. A my se dostaneme do konfliktu se zákonem myslivosti, protože my pro ta zvířata chceme úplně jiná pravidla, než jaká jsou zažitá. Například žádné přikrmování, což si myslivec nedokáže představit, nebo větší hustoty zvěře.

K tomuto plánu asi patří i velké šelmy. Pokud vím, vojenskými prostory na území bývalé NDR už se prohánějí smečky vlků...

Velké šelmy by se vrátily samy. Třeba na Libavou určitě. Rys by u nás žil úplně všude, kdyby se po něm nestřílelo. A vlk? Je to inteligentní tvor, bude-li mít někde dost potravy a nebude-li se tam po něm střílet, také se vrátí.

Jsou v tomhle třeba v Německu dál?

Dál jsou i v Holandsku. Což je výzva, která by nás měla opravdu znepokojovat. I ta malá přelidněná zemička dokázala vyčlenit padesát kilometrů čtverečních a vysadila sem znovu velkou evropskou faunu.

Myslíte, že si nejdřív budeme muset krajinu zničit jako Holanďané, abychom pochopili, že je dobré si „pěstovat“ divočinu?

Já bych hrozně nerad, abychom si ji zničili jako oni. Ale nemáme k tomu daleko. V počtu vyhynulých druhů denních motýlů nebo poklesu početnosti ptáků volné zemědělské krajiny jsme čtvrtí nejhorší v Evropě, hned po Beneluxu. Bohužel, zatímco třeba v Holandsku zničení přírody byla cena za vysokou životní úroveň, my jsme si dokázali zničit přírodu, aniž jsme z toho něco měli.

Bojujete teď za záchranu volné krajiny i proti evropským dotacím. Jak nahlížíte své šance?

Jsem optimista, pokud se týče vztahování člověka k přírodě a krajině a aktivit zdola. Vedle čím dál méně funkční státní ochrany přírody vznikají soukromé rezervace, firmy místo anglického trávníku ve svých areálech obnovují louku a pořízují si tůně. Jsou to sice první vlaštovky, ale rodí se všude po republice. Směrem shora jsem však pesimista, neboť vidím stále větší byrokratizaci a kostnatění, řekněme jistou bruselizaci. Úředníci ochrany přírody nekonají v zájmu ptáků a kyttek, ale podle rozkazů z Bruselu. Nejsou to sice úplní lokažové, pro něž kytky nejsou důležité, jenže když je těch příkazů z Bruselu hodně, člověka to otráví, vyhoří. Systém ochrany přírody se zadržává v přílišné složitosti. Vážně zadržává.

doc. Mgr. MARTIN KONVIČKA, Ph.D.

NARODIL SE V ROCE 1969 V OPAVĚ. VYSTUDOVAL ZOOLOGII NA PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTĚ PALACKÉHO UNIVERZITY V OLOMOUCI. DOKTORSKÝ TITUL ZÍSKAL NA KATEDŘE ZOOLOGIE BIOLOGICKÉ FAKULTY JIHOČESKÉ UNIVERZITY. NYNÍ PŮSOBÍ I V ENTOMOLOGICKÉM ÚSTAVU AKADEMIE VĚD V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, KDE SE VĚNUJE EKOLOGII A OCHRANĚ PŘÍRODY S DŮRAZEM NA EKOLOGII MOTÝLŮ. JE SPOLUAUTOREM KNIH OHROŽENÝ HMYZ NÍZINNÝCH LESŮ: OCHRANA A MANAGEMENT, MOTÝLI ČESKÉ REPUBLIKY I. A II. ROZŠÍŘENÍ A OCHRANA. KROMĚ PUBLIKACÍ VE VĚDECKÝCH ČASOPISECH PŘÍSPÍVÁ DO ČASOPISŮ VESMÍR, ŽIVA, RESPEKT A DALŠÍCH.

[MF Dnes, příloha Víkend, Kavárna, 28. 1. 2012]

-tb-

Velké projekty a CEF v Praze

Odborníci z České republiky, země V4 a Slovinska se sjeli do Prahy diskutovat o velkých projektech financovaných z evropských fondů a připravovaných nástrojích kohezní politiky pro období 2014–2020. Setkání pořádané Ministerstvem pro místní rozvoj v rámci českého předsednictví země Visagrádské skupiny se uskutečnilo 25. ledna 2012. Diskuse probíhala k hodnocení spolupráce s experty Evropské investiční banky, sdruženými do iniciativy JASPERS, kteří novým členským zemím poskytují odbornou podporu při přípravě velkých infrastrukturních projektů. Významným tématem byly návrhy nové evropské legislativy a zejména nově navrhovaný a široce diskutovaný Nástroj pro propojení Evropy (CEF), který by měl poskytnout v příštím programovém období na 50 miliard eur pro rozvoj infrastruktury vyspělejších členských zemí. „*Nemusíme s návrhy Evropské komise souhlasit, ale je potřeba o věcech diskutovat a být připraveni.*“ říká ministr pro místní rozvoj Kamil Jankovský, který vede přípravu nového programového období za Českou republiku.

Mezi účastníky byli zástupci Evropské komise, Generálního ředitelství pro regionální politiku (DG REGIO) i pro dopravu (DG MOVE), zástupci země V4 a Slovinska nejen z úrovně centrálních koordinátorů, ale i řídicích orgánů, které implementují velké projekty. Setkání podpořilo i spolupráci s iniciativou JASPERS. Část jednání byla vyhrazena odborným sektorovým diskusím k oblastem: věda a výzkum, doprava a životní prostředí.

[Tisková zpráva MMR z 25. 1. 2012. Dostupné na: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/Velke-projekty-a-CEF-v-Praze>>]

Zjednodušování administrativy je pro nás zásadní

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR uspořádalo dne 27. ledna 2012 v Praze

konferenci k hlavním principům zjednodušování postupů pro žadatele a příjemce při čerpání evropských peněz v období 2014–2020. Závěry z konference je možné shrnout do dvou základních oblastí. Hlavním předpokladem je sjednocení, zjednodušení a optimalizace administrativních postupů a zavedení srozumitelných pravidel. Dále je to podpora realizace systémových projektů, které budou zaměřeny na pomoc při přípravě a realizaci projektu.

„*Není reálné si představovat, že evropské peníze budeme rozdávat bez jakýchkoli pravidel. Nicméně už dnes víme, jak a kde můžeme budoucím žadatelům a příjemcům v jejich roli ulevit, abychom zároveň dodrželi potřebnou míru transparentnosti a kontroly.*“ říká Kamil Jankovský, ministr pro místní rozvoj, který přípravu nového programového období za Českou republiku koordinuje. Účastníky konference byli zástupci jednotlivých resortů, krajů, ale také zástupci z řad řídicích orgánů a také odborné sféry. V rámci konference byli seznámeni s aktuálním stavem aktivit v oblasti zjednodušování procesů a zástupci ministerstva představili soubor doporučení, které je vhodné aplikovat při přípravě procesů v rámci dalšího programového období.

Tato aktivita vychází jednak z nařízení EK pro programové období 2014–2020, které požaduje snížení administrativní zátěže v rámci všech fondů Společného strategického rámce a je také v souladu s programovým prohlášením vlády, které klade důraz na zjednodušení administrativy při rozdělování finančních prostředků z fondů EU. To by mělo v praxi vést především ke snížení administrativní zátěže na straně žadatelů a příjemců.

Cílem celého procesu je zjednodušování administrace, odstraňování legislativních bariér a zkracování administrativních lhůt. Nelze však zapomenout na zachování prvků kontroly. Jedině tak zůstane podpora z veřejných zdrojů dostatečně transparentní.

[Tisková zpráva MMR z 27. 1. 2012. Dostupné na: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-CR--Zjednodusovani-administrativy-je-pro-nas-z>>]

Očekávaný stavební zákon prošel legislativní radou vlády

Dlouho očekávaná novela zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, si připsala další splněný milník. Legislativní rada vlády ji po zapracování několika dílčích zpřesnění doporučila k přijetí vládou České republiky. Na jejím programu se norma ocitne v nejbližších týdnech.

„*Asi nejvýraznějším z těchto dílčích zpřesnění je postavení veřejnosti v rámci stavebního řízení.*“ uvedl Miroslav Kalous, náměstek ministra pro místní rozvoj. Původní návrh z dílny ministerstva po diskusi v Legislativní radě vlády byl rozšířen o zajištění účasti veřejnosti též ve stavebních řízeních v otázkách životního prostředí, o kterých v předcházejícím územním řízení nebylo rozhodnuto.

Shodně s ní MMR navrhovalo, aby veřejnost měla zajištěnu účast v těch fázích rozhodování, kde může svojí aktivitou obsah vydávaného rozhodnutí ovlivnit. Je ale zcela zásadní respektovat způsob projednávání a povolování konkrétních záměrů ve stupních – posouzení vlivu stavby na životní prostředí, územní řízení, stavební řízení a kolaudace. S ohledem na to, že výsledkem posuzování vlivů stavby na životní prostředí je pouze nezávazné stanovisko, MMR ČR považuje za klíčovou fází rozhodování o tomto problému územní řízení a v tomto smyslu navrhovalo upravit účastenství.

Na základě diskuse v Legislativní radě vlády byla nakonec tato otázka účastenství upravena o případy, ve kterých v otázkách životního prostředí nebylo rozhodnuto v územním řízení, budou-li takové. Tato úprava původního návrhu MMR návrh stavebního zákona vylepšuje a z důvodů opatrnosti zahrnuje jakékoli možnosti, které mohou nastat.

„*Skutečností ovšem zůstává, že otázky vlivu budoucí stavby na životní prostředí budou primárně posuzovány v řízení územním s ohledem na to, že v tomto řízení se definuje, o jakou stavbu se jedná, o její velikost, účel a podobně. A v tomto řízení se možnost účasti veřejnosti zásadně posiluje.*“ uvedl Miroslav Kalous. Konkrétně v etapě společného jednání o návrhu územní-

ho plánu s dotčenými orgány nemohla veřejnost uplatňovat své připomínky. Nově návrh bude i v této etapě vystaven k veřejnému nahlédnutí, a to i na webových stránkách a veřejnosti bude umožněno uplatňovat připomínky. MMR ČR tak připravilo speciální úpravu vůči správnímu řádu. Ve fázi pořizování územních plánů a jejich změn MMR ČR navrhuje posílení pozice vlastníků pozemků územním plánem dotčených. Dosud námitky mohli uplatnit jen vlastníci pozemků a staveb dotčených návrhem, veřejně prospěšných staveb, veřejně prospěšných opatření a zastavitelných ploch. Nově budou moci námitky uplatnit všichni vlastníci pozemků a staveb dotčených řešením územního plánu.

„V tomto kontextu obvinění různých iniciativ z toho, že omezujeme práva občanů, zásadně odmítám,“ důrazně se ohradil Miroslav Kalous. *„Naše ministerstvo pouze navrhovalo a navrhuje, aby účastníky jednotlivých řízení byli vždy jen a pouze ti, jejichž práva skutečně mohou být dotčena. A v tomto bodě vycházíme z platné evropské legislativy,“* vysvětlil Miroslav Kalous.

Druhou podstatnější dílčí změnou, kterou Legislativní rada vlády oproti původnímu návrhu novely stavebního zákona prosadila, byla úprava postavení autorizovaných inspektorů. *„Nově se navrhuje, aby certifikát vystavený autorizovaným inspektorem byl zveřejněn na úřední desce stavebního úřadu v místě stavby na 30 dnů a během následujících 15 dnů byla dána možnost pro podání případných námitek proti vydanému certifikátu těmi osobami, které by jinak byly účastny stavebního řízení, pokud by se vedlo,“* vysvětlil Miroslav Kalous. Pokud bude námitka podána, bude ji posuzovat nadřízený stavební úřad jako odvolání a buď prohlásí, že certifikát nemá právní účinky, nebo vrátí věc k novému projednání již v normálním stavebním řízení nebo námitky zamítne pro nedůvodnost.

„Výsledek projednání novely stavebního zákona Legislativní radou vlády považujeme za významnou a pozitivně ukončenou další etapu náročného legislativního procesu,“ konstatoval Miroslav Kalous.

Smyslem předložení novely je odstranění nedostatků stávajícího zákona a postupná deregulace procesů v oblasti stavebního práva tak, jak vyplývá z programového prohlášení vlády. Jejím cílem je urychlit, zjednodušit a zlevnit přípravu a povolování jednotlivých staveb rozšířením okruhu staveb nevyžadujících územní rozhodnutí nebo stavební povolení, zjednodušit život stavebníkům (např. doplňkové stavby u rodinných domů). Navrhované změny zvýší absorpční kapacitu ČR pro stávající i příští programové období tak, aby investoři nemuseli mít obavy o to, že stavba, na kterou získají dotaci z EU, nakonec kvůli komplikovanému a nepřehlednému procesu nevznikne. Samozřejmě ovšem není a nemůže být cílem novely ani v nejmenším snižovat odpovědnost účastníků řízení za jejich jednání a investorů za případnou nekvalitní přípravu.

[Tisková zpráva MMR z 6. 12. 2011. Dostupné na: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2011/Ocekavany-stavebni-zakon-prosel-Legislativni-radou>>]